

קשה לנו היום להפריד מאמא

כדי להבין את אמא, אתחיל מבית הוריה. אמא באה לארץ מגרמניה ממשפחה חמה. הקשרים והיחסים ששררו בבית הוריה, נשמרו כל השנים בין האחים והיה זה מובן מאליו שזו המתכונת, שגם ביתה שלה צריך לקבל.

לכל אחד במשפחה שלנו, לחברי הקיבוץ, היתה לו אצל אמא - הפינה שלו. לנכדים ולבנים - סבתא טובה ובית חם. למשפחה כולה בכל הארץ היתה מקור מנוחה ואהבה. חברי הקבוץ וחברים שעוד הכירו אותה מחו"ל, שמרו איתה על קשרים אמיצים. פשוט נעים היה לבוא אליה לשנות כוס-קפה ולשוחח איתה. אמא ידעה תמיד להכניס את הדברים למסגרת שלוה ופשוטה, שיקוליה היו מאוזנים.

המשפחה שבנתה היתה פתוחה תמיד, קולטת - מדביקה וכל הנקלט ראה עצמו בתוכה, בבית. אני זוכר את אמא עובדת שנים בחקלאות, בלול ובגן-הירק. יותר מאוחר טיפלה שנים רבות כנוער, וגם שם היתה להם כאם. פשוטה, לבבית, עממית, קלה ליצור קשרים. רבים מהנערים של אז שמרו איתה קשר, עד היום.

אמא מעטה להתאונן והיתה קשובה לזולת. כשעסקה בנכדיה - הם היו מרכז עולמה, כאשר מישהו נכנס אליה - היא שמחה בו והוא היה מרכז תשומת-ליבה.

ידעה לצחוק ולהנות מטיול בטבע, משחיה חרישית בבריכה, מבדיחות (אפילו על יקים)... היתה מטבעה משוחררת, לא מסובכת, שמרה על משטר עצמי.

כשדני נהרג, היתה אומרת לאבא: "אנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו להראות עצובים תמיד, אם רוצים אנו לחיות בחברה ולגדל דור צעיר של נכדים שלא הכירו את דני כלל". חיצונית לא ראו, אבל את כאבה השאירה לעצמה. אף אחד לא חייב לדעת מה עמוק הפצע.

אמא היתה אשה חזקה ששלטה על עצמה בשקט ובהתמדה. רבים נמשכו אליה עם בעיותיהם ורצו את יחסה החם והכנה. מאמינה בדרכה ותמיד מוכנה לעזור ובעיקר לזקוקים לקן, לחבר, לאם, לבודדים.

היום, כאשר בניה בעלי-משפחות בעצמם, הם תמהים מה סוד הצלחתה ליצור משפחה מלוכדת, ממה, עם יחסים יפים? נדמה שכולם אהבו אותה והיו קשורים אליה. ודווקא משום שרצתה כה מעט לעצמה.

לגבינו, אמא היתה הכית שהיה ואיננו עוד. כל אדם, ברגלו האחת הוא בבית שבו גדל בין אחיו והוריו - זהו ביתו הראשון מבחינת הזמן. וברגלו השניה הוא במשפחתו החדשה עם אשתו וילדיו.

היום, נותק לנו הכית הישן, ואולי לרבים מזכרונותינו לא יהיו יותר עדים חיים. החבל שקשר אותנו לילדותנו. נותק ונשאר רק בליבותינו.

במוכנים רבים, אמא היתה נגוד גמור של אבא. אבא היה תמיד "בריצה קדימה" - לעבוד יותר, ללמוד יותר, להתעסק עם הילדים יותר, ל"הרוויח זמן". כל חינו היא "עליה". תמיד היה סביבו מתח עצור וכוח. אמא היתה הרבה יותר רגועה (אם כי ידעה גם כן לכעוס), לא רדפה פסגות, אלא חיים מאוזנים וזורמים, שבמסגרתם נעים לשחק בחדרה, לשנות קפה עם ידידים, להנות מעצם המנוחה.

למרות שזה הכרח וטבעי שתבוא הפרידה - היא כואבת מאד.

יאיר זאבי